

راهنمای جامع ثبت سند حسابداری: از مبتدی تا پیشرفته

مقدمه

آیا تا به حال در دنیای حسابداری احساس سردرگمی کرده‌اید؟ آیا ثبت رویدادهای مالی و تنظیم اسناد حسابداری برایتان چالش‌برانگیز بوده است؟ بسیاری از افراد، چه دانشجویان و چه فعالان کسب‌وکار، با این دغدغه مواجه هستند که چگونه می‌توانند رویدادهای مالی را به درستی شناسایی کرده و در قالب سند حسابداری ثبت کنند. این مهارت، ستون فقرات هر سیستم مالی است و تسلط بر آن، نه تنها دقت و شفافیت مالی را تضمین می‌کند، بلکه به شما امکان می‌دهد تا با اطمینان خاطر بیشتری در مسیر حرفه‌ای خود گام بردارید. این راهنما با هدف رفع این نگرانی‌ها و ارائه یک مسیر روشن و عملی برای یادگیری ثبت سند حسابداری تدوین شده است.

این راهنمای گام‌به‌گام، شما را از مفاهیم اولیه تا نکات پیشرفته ثبت سند حسابداری همراهی می‌کند. با مطالعه دقیق و انجام تمرین‌های عملی، قادر خواهید بود تا هر رویداد مالی را تجزیه و تحلیل کرده و به شکلی صحیح در دفاتر حسابداری ثبت نمایید. هدف ما این است که شما با اعتماد به نفس کامل، به یک متخصص در زمینه ثبت اسناد حسابداری تبدیل شوید و بتوانید با چالش‌های مالیاتی و گزارش‌دهی به راحتی کنار بیایید. بیایید با هم این سفر آموزشی را آغاز کنیم و مهارت‌های حسابداری خود را به سطح بالاتری ارتقا دهیم.

۱. آشنایی با سند حسابداری و اهمیت آن

سند حسابداری، قلب تپنده هر سیستم مالی است و به عنوان مدرکی رسمی برای ثبت تمامی رویدادهای مالی یک واحد اقتصادی به شمار می‌رود. این سند، اطلاعات مربوط به هر معامله را به شکلی منظم و استاندارد در خود جای می‌دهد و مبنای اصلی برای تهیه گزارش‌های مالی و صورت‌های حسابداری است. بدون سند حسابداری دقیق و صحیح، امکان ردیابی جریان وجوه، کنترل هزینه‌ها و درآمدهای یک کسب‌وکار عملاً غیرممکن خواهد بود. از این رو، هر حسابدار و مدیر مالی باید به اهمیت و جایگاه این ابزار حیاتی واقف باشد.

اهمیت سند حسابداری تنها به ثبت رویدادها محدود نمی‌شود؛ بلکه این اسناد، نقش کلیدی در شفافیت مالی، پاسخگویی در برابر مراجع قانونی و مالیاتی، و همچنین تصمیم‌گیری‌های مدیریتی ایفا می‌کنند. یک سند حسابداری کامل و بدون نقص، از بروز اشتباهات سهوی و حتی تخلفات مالی جلوگیری کرده و به

اعتبار و صحت اطلاعات مالی یک سازمان می‌افزاید. بنابراین، یادگیری نحوه صحیح تنظیم و ثبت این اسناد، نه تنها یک ضرورت حرفه‌ای، بلکه یک گام اساسی در جهت موفقیت مالی هر مجموعه‌ای است.

۲. اجزای اصلی یک سند حسابداری

هر سند حسابداری، برای اینکه بتواند اطلاعات مالی را به درستی و به صورت کامل منعکس کند، از چندین جزء اصلی تشکیل شده است. این اجزا، چارچوبی استاندارد را فراهم می‌آورند که حسابداران با استفاده از آن، رویدادهای مالی را به شکلی یکپارچه ثبت می‌کنند. شناخت دقیق این بخش‌ها، برای هر کسی که قصد ورود به دنیای حسابداری را دارد، ضروری است. این اجزا شامل تاریخ، شماره سند، کد حساب، شرح آرتیکل، مبلغ و پیوست‌ها هستند که هر یک وظیفه خاصی را بر عهده دارند.

تاریخ سند: تاریخ دقیق وقوع رویداد مالی که سند بر اساس آن تنظیم شده است. این تاریخ برای رعایت ترتیب زمانی ثبت رویدادها و پیگیری‌های آتی بسیار مهم است.

شماره سند: یک شماره منحصر به فرد که به هر سند حسابداری اختصاص داده می‌شود. این شماره‌گذاری به منظور سازماندهی و سهولت در جستجو و ارجاع به اسناد در آینده کاربرد دارد.

کد حساب: هر رویداد مالی حداقل دو حساب را تحت تأثیر قرار می‌دهد؛ یکی بدهکار و دیگری بستانکار. کد حساب، شناسه‌ای است که نوع حساب (مانند بانک، صندوق، فروش، هزینه) را مشخص می‌کند و شامل کد معین و در صورت لزوم، کدهای تفصیلی است.

شرح آرتیکل: توضیحات مختصری که ماهیت رویداد مالی و تأثیر آن بر حساب مربوطه را روشن می‌سازد. شرح آرتیکل باید گویا و دقیق باشد تا در آینده ابهامی ایجاد نشود.

مبلغ: ارزش ریالی رویداد مالی که در ستون‌های بدهکار یا بستانکار ثبت می‌شود. همواره باید مجموع مبالغ بدهکار با مجموع مبالغ بستانکار برابر باشد تا سند تراز شود.

پیوست: مدارک و مستندات پشتیبان رویداد مالی، مانند فاکتور خرید، فاکتور فروش، رسید بانکی، قبض و... که به سند حسابداری ضمیمه می‌شوند و اعتبار آن را تأیید می‌کنند.

۳. ماهیت حساب‌ها: بدهکار و بستانکار

در حسابداری، هر حساب دارای یک ماهیت ذاتی است که نشان می‌دهد افزایش یا کاهش آن حساب، در کدام سمت (بدهکار یا بستانکار) ثبت می‌شود. درک صحیح ماهیت حساب‌ها، کلید اصلی برای ثبت درست رویدادهای مالی و تنظیم سند حسابداری است. این مفهوم، اساس معادله حسابداری (دارایی = بدهی + سرمایه) را تشکیل می‌دهد و بدون تسلط بر آن، نمی‌توان انتظار داشت که ثبت‌های مالی به درستی انجام شوند. ماهیت حساب‌ها به پنج دسته اصلی تقسیم می‌شوند که هر یک قواعد خاص خود را دارند.

دارایی‌ها: حساب‌هایی مانند وجه نقد، بانک، موجودی کالا، اثاثیه، ساختمان و مطالبات. ماهیت این حساب‌ها **بدهکار** است. به این معنی که افزایش دارایی‌ها در سمت بدهکار و کاهش آن‌ها در سمت بستانکار ثبت می‌شود. برای مثال، دریافت وجه نقد باعث بدهکار شدن حساب صندوق می‌شود.

بدهی‌ها: حساب‌هایی مانند حساب‌های پرداختی، اسناد پرداختی و وام‌های بانکی. ماهیت این حساب‌ها **بستانکار** است. افزایش بدهی‌ها در سمت بستانکار و کاهش آن‌ها در سمت بدهکار ثبت می‌گردد. برای مثال، دریافت وام بانکی باعث بستانکار شدن حساب وام می‌شود.

سرمایه: حساب سرمایه، نشان‌دهنده آورده مالک یا مالکان در کسب‌وکار است. ماهیت این حساب نیز **بستانکار** است. افزایش سرمایه در سمت بستانکار و کاهش آن در سمت بدهکار ثبت می‌شود. برداشت‌های مالک از کسب‌وکار، باعث کاهش سرمایه و بدهکار شدن حساب سرمایه می‌شود.

درآمدها: حساب‌هایی که نشان‌دهنده افزایش حقوق صاحبان سهام از طریق فعالیت‌های عملیاتی کسب‌وکار هستند، مانند درآمد فروش کالا یا خدمات. ماهیت حساب‌های درآمدی **بستانکار** است. افزایش درآمدها در سمت بستانکار و کاهش آن‌ها در سمت بدهکار ثبت می‌شود.

هزینه‌ها: حساب‌هایی که نشان‌دهنده کاهش حقوق صاحبان سهام از طریق مصرف منابع برای کسب درآمد هستند، مانند هزینه اجاره، حقوق و دستمزد، و هزینه آب و برق. ماهیت حساب‌های هزینه‌ای **بدهکار** است. افزایش هزینه‌ها در سمت بدهکار و کاهش آن‌ها در سمت بستانکار ثبت می‌شود.

۴. گام‌های عملی برای ثبت سند حسابداری

ثبت سند حسابداری یک فرآیند منظم و گام‌به‌گام است که با رعایت اصول آن، می‌توان از صحت و دقت اطلاعات مالی اطمینان حاصل کرد. این مراحل، از شناسایی رویداد مالی آغاز شده و تا تأیید نهایی سند ادامه می‌یابد. هر گام نیازمند دقت و توجه کافی است تا از بروز هرگونه خطا یا ابهام در آینده جلوگیری شود. با دنبال کردن این دستورالعمل‌ها، می‌توانید به راحتی هر رویداد مالی را به یک سند حسابداری معتبر تبدیل کنید.

گام اول: شناسایی رویداد مالی و جمع‌آوری مدارک مثبت. در ابتدا، باید رویداد مالی را به دقت شناسایی کنید. آیا خرید انجام شده است؟ فروش صورت گرفته؟ هزینه‌ای پرداخت شده یا درآمدی کسب شده است؟ پس از شناسایی، تمامی مدارک پشتیبان مانند فاکتورها، رسیدها، قبوض و قراردادهای جمع‌آوری کنید. این مدارک، اساس و پشتوانه قانونی سند حسابداری شما هستند.

گام دوم: تجزیه و تحلیل رویداد مالی. این مرحله، مهم‌ترین بخش ثبت سند است. باید تشخیص دهید که این رویداد مالی، کدام حساب‌ها را تحت تأثیر قرار داده است. کدام حساب‌ها افزایش یافته‌اند و کدام‌ها کاهش؟ بر اساس ماهیت حساب‌ها (که در بخش قبلی توضیح داده شد)، مشخص کنید که کدام حساب بدهکار و کدام بستانکار می‌شود. به یاد داشته باشید که در هر سند، حداقل یک حساب بدهکار و یک حساب بستانکار وجود دارد و مجموع مبالغ بدهکار و بستانکار باید برابر باشد.

گام سوم: درج تاریخ و شماره سند. تاریخ وقوع رویداد مالی را در قسمت مربوطه سند درج کنید. سپس، یک شماره منحصر به فرد به سند اختصاص دهید. این شماره‌گذاری معمولاً به صورت متوالی و بر اساس تاریخ انجام می‌شود تا نظم و ترتیب اسناد حفظ گردد.

گام چهارم: ثبت آرتیکل‌های بدهکار. حساب‌هایی که بر اساس تجزیه و تحلیل شما، ماهیت بدهکار پیدا کرده‌اند یا افزایش یافته‌اند (در مورد دارایی‌ها و هزینه‌ها) یا کاهش یافته‌اند (در مورد بدهی‌ها و سرمایه)، در سمت بدهکار سند ثبت می‌شوند. کد حساب مربوطه و مبلغ آن را در ستون بدهکار وارد کنید.

گام پنجم: ثبت آرتیکل‌های بستانکار. حساب‌هایی که ماهیت بستانکار پیدا کرده‌اند یا افزایش یافته‌اند (در مورد بدهی‌ها، سرمایه و درآمدها) یا کاهش یافته‌اند (در مورد دارایی‌ها و هزینه‌ها)، در سمت بستانکار سند ثبت می‌شوند. کد حساب مربوطه و مبلغ آن را در ستون بستانکار وارد کنید.

گام ششم: نوشتن شرح دقیق برای هر آرتیکل. برای هر ردیف (آرتیکل) ثبت شده، یک شرح مختصر و گویا بنویسید. این شرح باید به وضوح نشان دهد که رویداد مالی چه بوده و چرا این حساب بدهکار یا بستانکار شده است. شرح‌های دقیق، در مراجعات بعدی و بررسی‌های حسابرسی بسیار کمک‌کننده خواهند بود.

گام هفتم: بررسی تراز بودن سند و تأیید نهایی. پس از ثبت تمامی آرتیکل‌ها، مجموع ستون بدهکار و مجموع ستون بستانکار را محاسبه کنید. این دو مجموع باید دقیقاً با هم برابر باشند. اگر برابر نبودند، به این معنی است که خطایی در ثبت رخ داده و باید آن را پیدا و اصلاح کنید. پس از اطمینان از تراز بودن، سند را برای تأیید نهایی به مسئول مربوطه (معمولاً مدیر مالی) ارائه دهید.

۵. خطاهای رایج و راه جلوگیری

در فرآیند ثبت سند حسابداری، بروز خطاها اجتناب‌ناپذیر است، اما با شناخت این خطاها و اتخاذ تدابیر پیشگیرانه، می‌توان میزان آن‌ها را به حداقل رساند. بسیاری از اشتباهات رایج، ناشی از عدم دقت کافی یا عدم تسلط بر مفاهیم پایه حسابداری است. توجه به جزئیات و بازبینی مستمر، نقش مهمی در افزایش دقت و صحت اسناد مالی دارد. در ادامه به برخی از این خطاهای متداول و راهکارهای جلوگیری از آن‌ها می‌پردازیم.

خطای اول: جابجا نوشتن مبالغ بدهکار و بستانکار. این یکی از رایج‌ترین اشتباهات است که می‌تواند کل ترازنامه و صورت سود و زیان را تحت تأثیر قرار دهد. برای مثال، به جای بدهکار کردن حساب صندوق، آن را بستانکار ثبت کنیم. **راه جلوگیری:** قبل از ثبت نهایی، همواره ماهیت حساب‌ها را مرور کنید و مطمئن شوید که افزایش یا کاهش هر حساب، در سمت صحیح آن ثبت شده است. از سیستم‌های حسابداری خودکار که این کنترل‌ها را انجام می‌دهند، استفاده کنید.

خطای دوم: عدم درج تاریخ صحیح یا رعایت نکردن ترتیب زمانی. ثبت اسناد بدون تاریخ یا با تاریخ‌های نامرتب، می‌تواند به بی‌نظمی در دفاتر حسابداری منجر شود و پیگیری رویدادها را دشوار سازد. **راه جلوگیری:** بلافاصله پس از وقوع رویداد مالی، سند آن را تنظیم و تاریخ دقیق را درج کنید. در

سیستم‌های دستی، به ترتیب تاریخ اسناد را ثبت کنید و در نرم‌افزارهای حسابداری، از قابلیت ثبت خودکار تاریخ استفاده نمایید.

خطای سوم: شرح‌های مبهم و ناکافی برای آرتیکل‌ها. شرح‌های کلی و نامفهوم، در آینده باعث سردرگمی و دشواری در درک ماهیت رویداد مالی می‌شود، به خصوص در زمان حسابرسی. **راه جلوگیری:** برای هر آرتیکل، شرحی دقیق، مختصر و گویا بنویسید که به وضوح نشان‌دهنده جزئیات رویداد باشد. از کلمات کلیدی مرتبط با معامله استفاده کنید.

خطای چهارم: عدم تطابق مجموع بدهکار و بستانکار (تراز نبودن سند). این خطا نشان‌دهنده یک اشتباه محاسباتی یا ثبت نادرست در آرتیکل‌ها است و مانع از ثبت نهایی سند می‌شود. **راه جلوگیری:** همواره پس از ثبت تمامی آرتیکل‌ها، مجموع ستون بدهکار و بستانکار را با دقت بررسی کنید. از ماشین حساب یا قابلیت‌های خودکار نرم‌افزارهای حسابداری برای اطمینان از تراز بودن سند استفاده کنید.

خطای پنجم: فراموشی پیوست کردن مدارک مثبت. عدم پیوست مدارک پشتیبان مانند فاکتورها، رسیدها و قراردادهای اعتبار سند حسابداری را زیر سوال می‌برد و در زمان حسابرسی می‌تواند مشکل‌ساز شود. **راه جلوگیری:** یک چک‌لیست برای مدارک مورد نیاز هر نوع رویداد مالی تهیه کنید و قبل از بایگانی سند، از کامل بودن پیوست‌ها اطمینان حاصل کنید. از سیستم‌های بایگانی الکترونیکی برای نگهداری منظم مدارک استفاده نمایید.

خطای ششم: عدم آشنایی کافی با انواع حساب‌ها و ماهیت آن‌ها. این خطا می‌تواند منجر به ثبت‌های نادرست و در نتیجه، گزارش‌های مالی اشتباه شود. **راه جلوگیری:** به طور مداوم دانش خود را در زمینه اصول حسابداری و ماهیت حساب‌ها به‌روز کنید. از منابع آموزشی معتبر استفاده کرده و تمرین‌های عملی زیادی انجام دهید تا تسلط کافی را به دست آورید.

خطای هفتم: ثبت نکردن رویدادهای مالی به صورت کامل. گاهی اوقات، برخی از رویدادهای مالی کوچک یا جزئی نادیده گرفته می‌شوند که این امر می‌تواند به عدم دقت در گزارش‌های مالی منجر شود. **راه جلوگیری:** یک سیستم منظم برای جمع‌آوری و ثبت تمامی رویدادهای مالی، حتی کوچکترین آن‌ها، ایجاد کنید. از چک‌لیست‌ها و یادآوری‌ها برای اطمینان از ثبت کامل همه تراکنش‌ها استفاده نمایید.

خطای هشتم: عدم تفکیک صحیح حساب‌های معین و تفصیلی. اشتباه در استفاده از کدهای حساب معین و تفصیلی می‌تواند به طبقه‌بندی نادرست اطلاعات و دشواری در تهیه گزارش‌های تحلیلی منجر شود. **راه جلوگیری:** با ساختار کدینگ حسابداری سازمان خود به طور کامل آشنا شوید و در هنگام ثبت سند، دقت لازم را در انتخاب کدهای صحیح معین و تفصیلی به کار ببرید. در صورت نیاز، از راهنمای کدینگ حساب‌ها استفاده کنید.

خطای نهم: اشتباه در محاسبات ریاضی. خطاهای ساده محاسباتی در جمع و تفریق مبالغ می‌تواند باعث عدم تراز شدن سند و نیاز به اصلاحات بعدی شود. **راه جلوگیری:** همواره از ماشین حساب یا نرم‌افزارهای حسابداری برای انجام محاسبات استفاده کنید و نتایج را حداقل یک بار بازبینی نمایید. دقت در ورود اعداد از اهمیت بالایی برخوردار است.

خطای دهم: عدم بازبینی و کنترل نهایی سند. عجله در ثبت و عدم بازبینی نهایی سند قبل از تأیید، می‌تواند منجر به نادیده گرفتن اشتباهات کوچک شود که در آینده مشکلات بزرگتری ایجاد می‌کنند. **راه جلوگیری:** یک مرحله بازبینی دقیق برای هر سند حسابداری در نظر بگیرید. سند را از ابتدا تا انتها، شامل تاریخ، شماره، حساب‌ها، مبالغ، شرح و پیوست‌ها، به دقت بررسی کنید و از صحت تمامی اطلاعات اطمینان حاصل نمایید.

۶. تمرین‌ها و نمونه سوالات ثبت سند حسابداری

برای تسلط کامل بر ثبت سند حسابداری، انجام تمرین‌های عملی و حل نمونه سوالات متنوع ضروری است. این بخش شامل ۴۰ تمرین با سطوح دشواری متفاوت است که به شما کمک می‌کند تا مفاهیم نظری را به صورت عملی به کار بگیرید و مهارت‌های خود را تقویت کنید. پاسخ تشریحی هر تمرین نیز ارائه شده تا بتوانید عملکرد خود را ارزیابی کرده و نقاط ضعف خود را شناسایی کنید. با تمرین مستمر، به سرعت در این زمینه پیشرفت خواهید کرد.

تمرین ۱: سرمایه‌گذاری اولیه در تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۰۵، آقای احمدی مبلغ ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال وجه نقد به عنوان سرمایه اولیه به حساب بانکی شرکت واریز کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۱: این رویداد باعث افزایش وجه نقد شرکت (حساب بانک) و افزایش سرمایه مالک می‌شود. حساب بانک یک دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب سرمایه ماهیت بستانکار دارد و افزایش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۱/۰۵	واریز سرمایه اولیه به بانک	بانک	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	
		سرمایه		۵۰,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۲: خرید اثاثیه به صورت نقد در تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۰، شرکت مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت خرید اثاثیه اداری به صورت نقد از حساب بانکی پرداخت کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۲: این رویداد باعث افزایش اثاثیه (دارایی) و کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانک) می‌شود. اثاثیه دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. بانک نیز دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۱/۱۰	خرید اثاثیه اداری	اثاثیه	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	
		بانک		۱۰,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۳: خرید کالا به صورت نسبه در تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۵، شرکت مبلغ ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال کالا به صورت نسبه از فروشگاه الف خریداری کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۳: این رویداد باعث افزایش موجودی کالا (دارایی) و افزایش بدهی شرکت (حساب‌های پرداختنی) می‌شود. موجودی کالا دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب‌های پرداختنی بدهی است و افزایش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۱/۱۵	خرید کالا به صورت نسبه	موجودی کالا	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	
		حساب‌های پرداختنی		۲۰,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۴: فروش کالا به صورت نقد در تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۰، شرکت مبلغ ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال کالا را به صورت نقد فروخت و وجه آن را به حساب بانکی واریز کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۴: این رویداد باعث افزایش وجه نقد شرکت (حساب بانک) و افزایش درآمد فروش می‌شود. حساب بانک دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. درآمد فروش ماهیت بستانکار دارد و افزایش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۱/۲۰	فروش کالا به صورت نقد	بانک	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	
		درآمد فروش		۱۵,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۵: پرداخت هزینه اجاره در تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۵، شرکت مبلغ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت هزینه اجاره ماهانه دفتر کار از حساب بانکی پرداخت کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۵: این رویداد باعث افزایش هزینه اجاره و کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانک) می‌شود. هزینه اجاره ماهیت بدهکار دارد و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب بانک دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۱/۲۵	پرداخت هزینه اجاره	هزینه اجاره	۵,۰۰۰,۰۰۰	
		بانک		۵,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۶: دریافت وجه از مشتری بابت فروش نسبه در تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۰۱، شرکت مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از مشتری بابت فروش نسبه قبلی دریافت و به حساب بانکی واریز کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۶: این رویداد باعث افزایش وجه نقد شرکت (حساب بانک) و کاهش مطالبات شرکت (حساب‌های دریافتی) می‌شود. حساب بانک دارای است و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب‌های دریافتی نیز دارای است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۲/۰۱	دریافت وجه از مشتری	بانک	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	
		حساب‌های دریافتی		۱۰,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۷: پرداخت بدهی به فروشنده در تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۰۵، شرکت مبلغ ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال از بدهی خود به فروشگاه الف (بابت خرید نسیمه قبلی) را از طریق حساب بانکی پرداخت کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۷: این رویداد باعث کاهش بدهی شرکت (حساب‌های پرداختی) و کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانک) می‌شود. حساب‌های پرداختی بدهی است و کاهش آن بدهکار می‌شود. حساب بانک دارای است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۲/۰۵	پرداخت بدهی به فروشنده	حساب‌های پرداختی	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	
		بانک		۱۵,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۸: خرید ملزومات اداری به صورت نسیمه در تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۰، شرکت مبلغ ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال ملزومات اداری به صورت نسیمه از فروشگاه ب خریداری کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۸: این رویداد باعث افزایش ملزومات (دارایی) و افزایش بدهی شرکت (حساب‌های پرداختی) می‌شود. ملزومات دارای است و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب‌های پرداختی بدهی است و افزایش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۲/۱۰	خرید ملزومات اداری نسیمه	ملزومات	۲,۰۰۰,۰۰۰	
		حساب‌های پرداختی		۲,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۹: برداشت نقدی مالک در تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۵، مالک شرکت مبلغ ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال وجه نقد از حساب بانکی شرکت برای مصارف شخصی برداشت کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۹: این رویداد باعث افزایش برداشت (کاهش سرمایه) و کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانک) می‌شود. حساب برداشت ماهیت بدهکار دارد و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب بانک دارای است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۲/۱۵	برداشت وجه نقد توسط مالک	برداشت	۳,۰۰۰,۰۰۰	
		بانک		۳,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۱۰: دریافت وام بانکی در تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۲۰، شرکت مبلغ ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال وام از بانک دریافت و به حساب بانکی شرکت واریز کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۱۰: این رویداد باعث افزایش وجه نقد شرکت (حساب بانک) و افزایش بدهی شرکت (وام بانکی) می‌شود. حساب بانک دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب وام بانکی بدهی است و افزایش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۲/۲۰	دریافت وام بانکی	بانک	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
		وام بانکی		۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۱۱: پرداخت قسط وام بانکی در تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۲۵، شرکت مبلغ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت قسط وام بانکی از حساب بانکی پرداخت کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۱۱: این رویداد باعث کاهش بدهی شرکت (وام بانکی) و کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانک) می‌شود. حساب وام بانکی بدهی است و کاهش آن بدهکار می‌شود. حساب بانک دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۲/۲۵	پرداخت قسط وام بانکی	وام بانکی	۵,۰۰۰,۰۰۰	
		بانک		۵,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۱۲: دریافت پیش‌درآمد در تاریخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۱، شرکت مبلغ ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت ارائه خدماتی که در آینده انجام خواهد شد، از مشتری دریافت و به حساب بانکی واریز کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۱۲: این رویداد باعث افزایش وجه نقد شرکت (حساب بانک) و افزایش بدهی شرکت (پیش‌درآمد) می‌شود. حساب بانک دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب پیش‌درآمد بدهی است و افزایش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۳/۰۱	دریافت پیش‌درآمد	بانک	۷,۰۰۰,۰۰۰	
		پیش‌درآمد		۷,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۱۳: ارائه خدمات و شناسایی درآمد (قبلاً پیش‌درآمد دریافت شده) در تاریخ ۱۴۰۲/۰۳/۱۵، شرکت خدماتی را به ارزش ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال به مشتری ارائه داد که قبلاً بابت آن پیش‌درآمد دریافت کرده بود.

پاسخ تشریحی تمرین ۱۳: این رویداد باعث کاهش بدهی شرکت (پیش‌درآمد) و افزایش درآمد خدمات می‌شود. حساب پیش‌درآمد بدهی است و کاهش آن بدهکار می‌شود. حساب درآمد خدمات ماهیت بستانکار دارد و افزایش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۳/۱۵	شناسایی درآمد از پیش‌درآمد	پیش‌درآمد	۷,۰۰۰,۰۰۰	
		درآمد خدمات		۷,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۱۴: پرداخت پیش‌پرداخت در تاریخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۰، شرکت مبلغ ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت اجاره شش ماه آینده دفتر کار به صورت پیش‌پرداخت از حساب بانکی پرداخت کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۱۴: این رویداد باعث افزایش دارایی شرکت (پیش‌پرداخت اجاره) و کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانک) می‌شود. حساب پیش‌پرداخت اجاره دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب بانک دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۳/۲۰	پرداخت پیش‌پرداخت اجاره	پیش‌پرداخت اجاره	۴,۰۰۰,۰۰۰	
		بانک		۴,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۱۵: شناسایی هزینه اجاره (قبلاً پیش‌پرداخت شده) در تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۰، شرکت هزینه اجاره یک ماه (معادل ۶۶۶,۶۶۷ ریال) را از محل پیش‌پرداخت قبلی شناسایی کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۱۵: این رویداد باعث افزایش هزینه اجاره و کاهش دارایی شرکت (پیش‌پرداخت اجاره) می‌شود. حساب هزینه اجاره ماهیت بدهکار دارد و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب پیش‌پرداخت اجاره دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۴/۲۰	شناسایی هزینه اجاره از پیش پرداخت	هزینه اجاره	۶۶۶,۶۶۷	
		پیش پرداخت اجاره		۶۶۶,۶۶۷

تمرین ۱۶: خرید و فروش اوراق بهادار در تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۰۱، شرکت مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال اوراق بهادار خریداری کرد و وجه آن را از حساب بانکی پرداخت نمود. در تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۱۵، این اوراق بهادار را به مبلغ ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال فروخت و وجه آن را به حساب بانکی واریز کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۱۶ (خرید):

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۴/۰۱	خرید اوراق بهادار	اوراق بهادار	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	
		بانک		۱۰,۰۰۰,۰۰۰

پاسخ تشریحی تمرین ۱۶ (فروش):

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۴/۱۵	فروش اوراق بهادار	بانک	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	
		اوراق بهادار		۱۰,۰۰۰,۰۰۰
	سود حاصل از فروش اوراق بهادار			۲,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۱۷: دریافت تخفیف نقدی خرید در تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۰، شرکت مبلغ ۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال از بدهی خود به فروشگاه ب را پرداخت کرد. با توجه به پرداخت زود هنگام، فروشگاه ب مبلغ ۲۰۰,۰۰۰ ریال تخفیف نقدی به شرکت داد.

پاسخ تشریحی تمرین ۱۷: این رویداد باعث کاهش بدهی شرکت (حساب‌های پرداختنی) به مبلغ ۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال، کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانکی) به مبلغ ۷,۸۰۰,۰۰۰ ریال و شناسایی درآمد تخفیف نقدی خرید به مبلغ ۲۰۰,۰۰۰ ریال می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۴/۲۰	پرداخت بدهی با تخفیف نقدی	حساب‌های پرداختی	۸,۰۰۰,۰۰۰	
		بانک		۷,۸۰۰,۰۰۰
		تخفیفات نقدی خرید		۲۰۰,۰۰۰

تمرین ۱۸: اعطای تخفیف نقدی فروش در تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۵، شرکت مبلغ ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال از مشتری بابت فروش نسبه قبلی دریافت کرد. شرکت به دلیل پرداخت زود هنگام مشتری، مبلغ ۳۰۰,۰۰۰ ریال تخفیف نقدی به او اعطا کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۱۸: این رویداد باعث افزایش وجه نقد شرکت (حساب بانک) به مبلغ ۱۱,۷۰۰,۰۰۰ ریال، شناسایی هزینه تخفیف نقدی فروش به مبلغ ۳۰۰,۰۰۰ ریال و کاهش مطالبات شرکت (حساب‌های دریافتی) به مبلغ ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۴/۲۵	دریافت وجه از مشتری با تخفیف	بانک	۱۱,۷۰۰,۰۰۰	
		تخفیفات نقدی فروش	۳۰۰,۰۰۰	
		حساب‌های دریافتی		۱۲,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۱۹: برگشت از خرید کالا در تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۰۱، شرکت مبلغ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال از کالاهای خریداری شده به صورت نسبه را به دلیل معیوب بودن به فروشنده برگرداند.

پاسخ تشریحی تمرین ۱۹: این رویداد باعث کاهش بدهی شرکت (حساب‌های پرداختی) و کاهش موجودی کالا (حساب برگشت از خرید و تخفیفات) می‌شود. حساب‌های پرداختی بدهی است و کاهش آن بدهکار می‌شود. حساب برگشت از خرید و تخفیفات ماهیت بستانکار دارد و افزایش آن بستانکار می‌شود (کاهش بهای تمام شده خرید).

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۵/۰۱	برگشت کالای معیوب به فروشنده	حساب‌های پرداختی	۵,۰۰۰,۰۰۰	
		برگشت از خرید و تخفیفات		۵,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۲۰: برگشت از فروش کالا در تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۰۵، مشتری مبلغ ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال از کالاهای خریداری شده به صورت نسبه را به دلیل عدم تطابق با سفارش به شرکت برگرداند.

پاسخ تشریحی تمرین ۲۰: این رویداد باعث کاهش درآمد شرکت (حساب برگشت از فروش و تخفیفات) و کاهش مطالبات شرکت (حساب‌های دریافتی) می‌شود. حساب برگشت از فروش و تخفیفات ماهیت بدهکار دارد و افزایش آن بدهکار می‌شود (کاهش درآمد فروش). حساب‌های دریافتی دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۵/۰۵	برگشت کالا توسط مشتری	برگشت از فروش و تخفیفات	۳,۰۰۰,۰۰۰	
		حساب‌های دریافتی		۳,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۲۱: پرداخت حقوق و دستمزد در تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۰، شرکت مبلغ ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت حقوق و دستمزد کارکنان را از حساب بانکی پرداخت کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۲۱: این رویداد باعث افزایش هزینه حقوق و دستمزد و کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانک) می‌شود. هزینه حقوق و دستمزد ماهیت بدهکار دارد و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب بانک دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۵/۱۰	پرداخت حقوق و دستمزد	هزینه حقوق و دستمزد	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	
		بانک		۲۰,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۲۲: خرید دارایی ثابت (ماشین‌آلات) به صورت نسبه در تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۵، شرکت مبلغ ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال ماشین‌آلات تولیدی به صورت نسبه از شرکت صنعتی تولید خریداری کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۲۲: این رویداد باعث افزایش دارایی ثابت (ماشین‌آلات) و افزایش بدهی شرکت (حساب‌های پرداختی) می‌شود. ماشین‌آلات دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب‌های پرداختی بدهی است و افزایش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۵/۱۵	خرید ماشین‌آلات تولیدی نسبه	ماشین‌آلات	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	
		حساب‌های پرداختی		۸۰,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۲۳: استهلاک دارایی ثابت در تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۳۱، شرکت مبلغ ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال استهلاک ماشین‌آلات را برای ماه جاری ثبت کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۲۳: این رویداد باعث افزایش هزینه استهلاک و افزایش استهلاک انباشته (حساب کاهنده دارایی) می‌شود. هزینه استهلاک ماهیت بدهکار دارد و افزایش آن بدهکار می‌شود. استهلاک انباشته ماهیت بستانکار دارد و افزایش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۵/۳۱	ثبت هزینه استهلاک ماشین‌آلات	هزینه استهلاک	۲,۰۰۰,۰۰۰	
		استهلاک انباشته ماشین‌آلات		۲,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۲۴: فروش دارایی ثابت (اثاثیه) با سود در تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۱، شرکت اثاثیه‌ای را که بهای تمام شده آن ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال بود، به مبلغ ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال به صورت نقد فروخت و وجه آن را به حساب بانکی واریز کرد. استهلاک انباشته این اثاثیه ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال بود.

پاسخ تشریحی تمرین ۲۴: این رویداد باعث افزایش وجه نقد (بانک)، حذف استهلاک انباشته و اثاثیه، و شناسایی سود حاصل از فروش دارایی می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۶/۰۱	فروش اثاثیه با سود	بانک	۶,۰۰۰,۰۰۰	
		استهلاک انباشته اثاثیه	۱,۰۰۰,۰۰۰	
		اثاثیه		۵,۰۰۰,۰۰۰
		سود حاصل از فروش اثاثیه		۲,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۲۵: فروش دارایی ثابت (اثاثیه) با زیان در تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۵، شرکت اثاثیه‌ای را که بهای تمام شده آن ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال بود، به مبلغ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال به صورت نقد فروخت و وجه آن را به حساب بانکی واریز کرد. استهلاک انباشته این اثاثیه ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال بود.

پاسخ تشریحی تمرین ۲۵: این رویداد باعث افزایش وجه نقد (بانک)، حذف استهلاک انباشته و اثاثیه، و شناسایی زیان حاصل از فروش دارایی می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۶/۰۵	فروش اثاثیه با زیان	بانک	۵,۰۰۰,۰۰۰	
		استهلاک انباشته اثاثیه	۱,۵۰۰,۰۰۰	
		زیان حاصل از فروش اثاثیه	۵۰۰,۰۰۰	
		اثاثیه		۷,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۲۶: دریافت اجاره از مستأجر در تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۰، شرکت مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت اجاره یک ماه از ملک خود را از مستأجر دریافت و به حساب بانکی واریز کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۲۶: این رویداد باعث افزایش وجه نقد شرکت (حساب بانک) و افزایش درآمد اجاره می‌شود. حساب بانک دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. درآمد اجاره ماهیت بستانکار دارد و افزایش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۶/۱۰	دریافت اجاره از مستأجر	بانک	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	
		درآمد اجاره		۱۰,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۲۷: پرداخت هزینه آب و برق در تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۵، شرکت مبلغ ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال بابت هزینه آب و برق ماه جاری از حساب بانکی پرداخت کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۲۷: این رویداد باعث افزایش هزینه آب و برق و کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانک) می‌شود. هزینه آب و برق ماهیت بدهکار دارد و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب بانک دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۶/۱۵	پرداخت هزینه آب و برق	هزینه آب و برق	۱,۵۰۰,۰۰۰	
		بانک		۱,۵۰۰,۰۰۰

تمرین ۲۸: دریافت سود بانکی در تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۰، شرکت مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال سود بانکی به حساب بانکی خود دریافت کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۲۸: این رویداد باعث افزایش وجه نقد شرکت (حساب بانک) و افزایش درآمد سود بانکی می‌شود. حساب بانک دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. درآمد سود بانکی ماهیت بستانکار دارد و افزایش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۶/۲۰	دریافت سود بانکی	بانک	۵۰۰,۰۰۰	
		درآمد سود بانکی		۵۰۰,۰۰۰

تمرین ۲۹: پرداخت هزینه تبلیغات در تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۵، شرکت مبلغ ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت هزینه تبلیغات از حساب بانکی پرداخت کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۲۹: این رویداد باعث افزایش هزینه تبلیغات و کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانک) می‌شود. هزینه تبلیغات ماهیت بدهکار دارد و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب بانک دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۶/۲۵	پرداخت هزینه تبلیغات	هزینه تبلیغات	۳,۰۰۰,۰۰۰	
		بانک		۳,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۳۰: دریافت وام از سهامدار در تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۰۱، شرکت مبلغ ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال وام از یکی از سهامداران دریافت و به حساب بانکی واریز کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۳۰: این رویداد باعث افزایش وجه نقد شرکت (حساب بانک) و افزایش بدهی شرکت (وام دریافتی از سهامدار) می‌شود. حساب بانک دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب وام دریافتی از سهامدار بدهی است و افزایش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۷/۰۱	دریافت وام از سهامدار	بانک	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	
		وام دریافتی از سهامدار		۲۰,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۳۱: پرداخت وام به سهامدار در تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۰۵، شرکت مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از وام دریافتی از سهامدار را از حساب بانکی پرداخت کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۳۱: این رویداد باعث کاهش بدهی شرکت (وام دریافتی از سهامدار) و کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانک) می‌شود. حساب وام دریافتی از سهامدار بدهی است و کاهش آن بدهکار می‌شود. حساب بانک دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۷/۰۵	پرداخت وام به سهامدار	وام دریافتی از سهامدار	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	
		بانک		۱۰,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۳۲: خرید زمین به صورت نقد در تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۱۰، شرکت مبلغ ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال زمین به صورت نقد از حساب بانکی خریداری کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۳۲: این رویداد باعث افزایش دارایی (زمین) و کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانک) می‌شود. حساب زمین دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب بانک دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۷/۱۰	خرید زمین	زمین	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	
		بانک		۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۳۳: فروش زمین با سود در تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۱۵، شرکت زمینی را که بهای تمام شده آن ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بود، به مبلغ ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به صورت نقد فروخت و وجه آن را به حساب بانکی واریز کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۳۳: این رویداد باعث افزایش وجه نقد (بانک)، حذف زمین و شناسایی سود حاصل از فروش زمین می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۷/۱۵	فروش زمین با سود	بانک	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	
		زمین		۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
		سود حاصل از فروش زمین		۲۰,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۳۴: پرداخت هزینه تعمیر و نگهداری در تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۲۰، شرکت مبلغ ۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال بابت هزینه تعمیر و نگهداری ماشین‌آلات از حساب بانکی پرداخت کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۳۴: این رویداد باعث افزایش هزینه تعمیر و نگهداری و کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانک) می‌شود. هزینه تعمیر و نگهداری ماهیت بدهکار دارد و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب بانک دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۷/۲۰	پرداخت هزینه تعمیر و نگهداری	هزینه تعمیر و نگهداری	۲,۵۰۰,۰۰۰	
		بانک		۲,۵۰۰,۰۰۰

تمرین ۳۵: دریافت کارمزد خدمات در تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۲۵، شرکت مبلغ ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت ارائه خدمات مشاوره‌ای دریافت و به حساب بانکی واریز کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۳۵: این رویداد باعث افزایش وجه نقد شرکت (حساب بانک) و افزایش درآمد کارمزد خدمات می‌شود. حساب بانک دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. درآمد کارمزد خدمات ماهیت بستانکار دارد و افزایش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۷/۲۵	دریافت کارمزد خدمات	بانک	۴,۰۰۰,۰۰۰	
	درآمد کارمزد خدمات			۴,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۳۶: پرداخت مالیات در تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۳۰، شرکت مبلغ ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت مالیات از حساب بانکی پرداخت کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۳۶: این رویداد باعث افزایش هزینه مالیات و کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانک) می‌شود. هزینه مالیات ماهیت بدهکار دارد و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب بانک دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۷/۳۰	پرداخت مالیات	هزینه مالیات	۷,۰۰۰,۰۰۰	
		بانک		۷,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۳۷: خرید سهام شرکت دیگر در تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۰۱، شرکت مبلغ ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال سهام شرکت دیگری را خریداری کرد و وجه آن را از حساب بانکی پرداخت نمود.

پاسخ تشریحی تمرین ۳۷: این رویداد باعث افزایش دارایی (سرمایه‌گذاری در سهام) و کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانک) می‌شود. حساب سرمایه‌گذاری در سهام دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب بانک دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۸/۰۱	خرید سهام شرکت دیگر	سرمایه‌گذاری در سهام	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	
		بانک		۳۰,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۳۸: دریافت سود سهام در تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۰۵، شرکت مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال سود سهام از سرمایه‌گذاری خود دریافت و به حساب بانکی واریز کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۳۸: این رویداد باعث افزایش وجه نقد شرکت (حساب بانک) و افزایش درآمد سود سهام می‌شود. حساب بانک دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. درآمد سود سهام ماهیت بستانکار دارد و افزایش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۸/۰۵	دریافت سود سهام	بانک	۱,۰۰۰,۰۰۰	
		درآمد سود سهام		۱,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۳۹: پرداخت بیمه در تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۰، شرکت مبلغ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت بیمه یک ساله دارایی‌ها از حساب بانکی پرداخت کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۳۹: این رویداد باعث افزایش دارایی (بیمه پیش‌پرداخت) و کاهش وجه نقد شرکت (حساب بانک) می‌شود. حساب بیمه پیش‌پرداخت دارایی است و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب بانک دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۸/۱۰	پرداخت بیمه یک ساله	بیمه پیش‌پرداخت	۵,۰۰۰,۰۰۰	
		بانک		۵,۰۰۰,۰۰۰

تمرین ۴۰: شناسایی هزینه بیمه در تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۳۰، شرکت مبلغ ۴۱۶,۶۶۷ ریال (۵,۰۰۰,۰۰۰ تقسیم بر ۱۲ ماه) هزینه بیمه را برای ماه جاری شناسایی کرد.

پاسخ تشریحی تمرین ۴۰: این رویداد باعث افزایش هزینه بیمه و کاهش دارایی (بیمه پیش‌پرداخت) می‌شود. حساب هزینه بیمه ماهیت بدهکار دارد و افزایش آن بدهکار می‌شود. حساب بیمه پیش‌پرداخت دارایی است و کاهش آن بستانکار می‌شود.

تاریخ	شرح	کد حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
۱۴۰۲/۰۸/۳۰	شناسایی هزینه بیمه	هزینه بیمه	۴۱۶,۶۶۷	
		بیمه پیش‌پرداخت		۴۱۶,۶۶۷

نتیجه‌گیری

تسلط بر ثبت سند حسابداری، مهارتی بنیادین و حیاتی برای هر فردی است که در حوزه مالی و حسابداری فعالیت می‌کند. این راهنمای جامع، با ارائه مفاهیم کلیدی، تشریح اجزا و ماهیت حساب‌ها، و ارائه گام‌های عملی، سعی در روشن ساختن این فرآیند پیچیده داشته است. با انجام ۴۰ تمرین متنوع و مطالعه پاسخ‌های تشریحی آن‌ها، شما قادر خواهید بود تا دانش نظری خود را به مهارت عملی تبدیل کرده و با اطمینان خاطر، رویدادهای مالی را ثبت و تجزیه و تحلیل کنید. به یاد داشته باشید که دقت، تمرین مستمر و توجه به جزئیات، رمز موفقیت در حسابداری است. امیدواریم این راهنما، مسیر یادگیری شما را هموارتر کرده و به شما در رسیدن به اهداف حرفه‌ای‌تان یاری رساند.

منابع

- [1] سند حسابداری چیست؟ آموزش ثبت سند حسابداری - فرداد: <https://www.fardadgroup.com/blog/%D8%B3%D9%86%D8%AF-%D8%AD%D8%B3%D8%A7%D8%A8%D8%AF%D8%A7%D8%B1%DB%8C-%DA%86%DB%8C%D8%B3%D8%AA/>
- [2] آموزشگاه عصرنخبگان: <https://www.asrenokhbegan.com/s8z8/> [تمرین + جواب] -